
**RAPORT DE CERCETARE ARHEOLOGICĂ ÎN SITUL DE LA
LIMBA-OARDA DE JOS, SECTORUL ȘESUL ORZII, PROPRIETATEA
KARAIOS ALEXANDRU**

Marius-Mihai Ciută

Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu

mariusmihai.ciuta@ulbsibiu.ro

Radu Totoianu

Centrul Cultural „Lucian Blaga” Sebeș – Muzeul „Ioan Raica”

rtotoianu@yahoo.com

Beatrice Ciută

Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia

beatrice.ciuta@uab.ro

Răzvan Andrei

Universitatea de Vest din Timișoara

mihai.andrei83@e-uvt.ro

Keywords: *Multilayered Neolithic site; preventive excavation; Vinča culture; semi-subterranean dwellings*

Abstract: *The present report addresses the circumstances and results of an archaeological investigation initially authorized as a monitoring activity but subsequently developed into a preventive excavation, conducted within a site that has been subject to systematic and preventive research since 1995. The infrastructure project, involving the installation of a sewage system along the axis of a future access road to a property located within the site's perimeter, required the excavation of a trench measuring approximately 90 m in length and c. 1–1.2 m in width for the installation of the sewer line, including five inspection chambers and four branch connections. A total of eight features attributed to Vinča - period occupations were identified and partially investigated, the majority consisting of sunken features (semi-subterranean dwellings and refuse pits), alongside one surface structure (Feature Cpx. 8), interpreted as the platform of an above-ground dwelling. The archaeological material recovered in substantial quantities enabled a reliable cultural and chronological attribution of the investigated complexes.*

Cercetarea arheologică preventivă¹, realizată în baza *Autorizației de supraveghere nr. 646/09.05.2025*, emisă de Ministerul Culturii, a fost determinată de lucrările pentru proiectul „*Elaborare DTAC - căi de comunicație, rețele și dotări tehnico-edilitare*”, în perimetrul situat în localitatea Alba Iulia, Oarda de Jos, jud. Alba, str. Dumbăviței FN, CF 119857, CF 119954- în conformitate cu *Autorizația de construire nr. 316/12.06.2024* a Primăriei Municipiului Alba Iulia și a avizului DJC Alba nr. 86/ZP/28.07.2025 – perimetru care suprapune un sector din *ansamblul de situri arheologice Limba-Oarda de Jos*², sit aflat în curs de *cercetare sistematică* (instituția organizatoare a cercetării fiind Muzeul Municipal *Ioan Raica* din Sebeș, iar instituția parteneră Universitatea *Lucian Blaga* din Sibiu).

Colectivul cercetării a fost compus din dr. Marius-Mihai Ciută, responsabil cercetare (Universitatea Lucian Blaga din Sibiu); dr. Radu Totoianu (Muzeul Municipal Ioan Raica), dr. Beatrice Elena Ciută (Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, membrii ai colectivului.

„Ansamblul de situri preistorice Limba-Oarda de Jos” este un sit multistratificat constituit din mai multe așezări neolitice, cu două niveluri cultural-cronologice distincte ce aparțin neoliticului timpuriu (Cultura sau Grupul Precriș-WRPP și faza IIIB a Complexului Cultural Starcevo-Criș), urmate de cel puțin trei niveluri ale culturii Vinca (A2, A3, A3-B1).

---

¹ Situația oarecum atipică a tipului de cercetare a fost consecința unei erori materiale, care a rezidat din excluderea accidentală a arealului situat în imediata apropiere a limitei de vest a amprizei A10 (cu lățimea de cca. 100 m), din zona protejată a sitului arheologic, conform *Planului de Urbanism General (PUG)* al Municipiului Alba Iulia. Chiar în condițiile în care PUG-ul are această lipsă, totuși, din multe alte surse publice (inclusiv RAN, în care dezvoltarea sectoarelor sitului este foarte corect realizată – Fig. 24) reiese în mod evident faptul că întreaga amprentă a proiectului suprapune o zonă protejată, în accepțiunea OG43/2000. În acest context, credem că ar fi necesară o abordare a problematicei situației în care DJC-urile solicită efectuarea de *supravegheri* în detrimentul *cercetărilor preventive*, în cadrul unor areale care sunt situri arheologice cunoscute (și cercetate!), iar anvergura lucrărilor care afectează structura solului este de peste 90 de metrii pătrați! Subiectul merită o detaliere și din perspectiva unui caz recent intrat în bibliografia de specialitate (N. C. Rîșcuța, I. V. Ferencz, „Scurtă pildă arheologică despre cum poți fi pedepsit dacă salvezi patrimoniul cultural. Short Archaeological Parable about how you can be punished if you save the Cultural Heritage,” *Sargetia*, XV (LI), Serie Nouă (2024): 161-172), care atrage atenția exact asupra riscurilor și vulnerabilităților pe care le presupune transformarea unei cercetări din *supraveghere* în *preventivă*. Rezultatele cercetării arheologice de la Șesul Orzii – proprietatea Karaios, cuprinse în prezentul *Raport*, vor constitui elementele în baza cărora ne vom adresa Primăriei Municipiului Alba Iulia, respectiv Direcției Urbanism din cadrul acesteia, cu solicitarea îndreptării acestei erori materiale și includerea perimetrului în cadrul zonei protejate a sitului arheologic, conform legii.

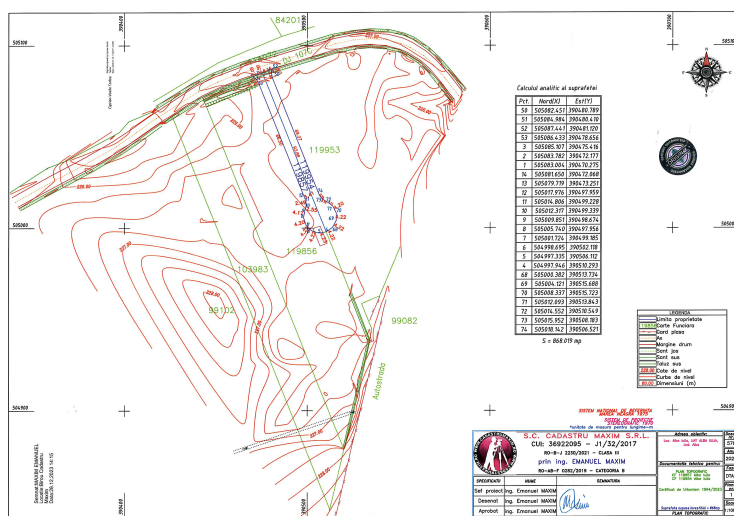
² Cod RAN 1106.03 / Cod LMI / AB-s-B-00035.

Sectorul de sit *Şesul Orzii* (cod RAN 1053.03) aparţine sitului arheologic Limba-Oarda de Jos, este localizat în hotarul localităţii Oarda de Jos (localitate componentă a municipiului Alba Iulia). Arealul sectorului *Şesul Orzii* se află pe malul stâng al Mureşului, între localităţile Oarda de Jos (actualmente cartier al municipiului Alba Iulia) şi Limba (com. Ciugud), pe partea sudică drumului judeţean ce leagă cele două localităţi (D.J. 107C – Strada Dumbrăviţei), pe o lăţime de cca. 100-150 de metri. Sectorul în care s-au efectuat lucrările se află înainte de trecerea DJ 107C pe sub A10, pe sensul de mers dinspre Oarda de Jos spre Limba, cu circa 100 de metri înainte de pasarela A10 (fig. 1).

Fig. 1. Localizarea sitului arheologic din Limba-Oarda de Jos.

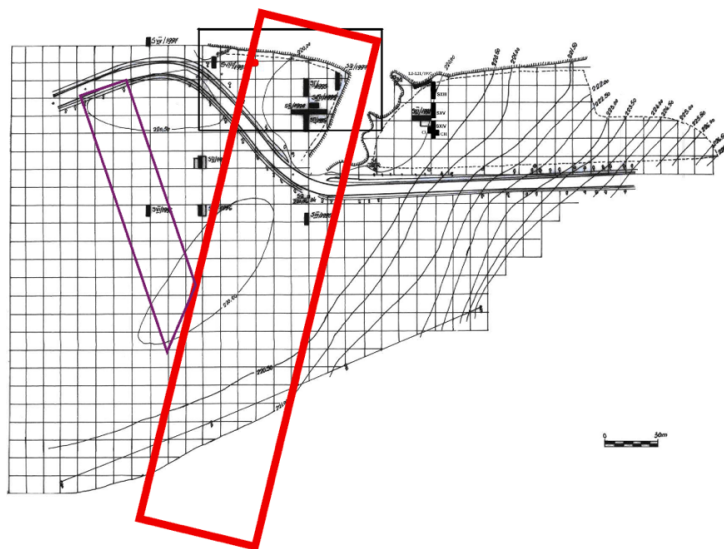
Sectorul *Şesul Orzii* este delimitat la nord de marginea terasei şi DJ 107C, la est de ampriza A10 (cercetată integral, preventiv, în intervalul 2016-2017), la sud de versantul nordic al Dealului Barbului iar la vest de sectorul *La Balastieră*. Proprietatea Karaios este situată în zona centrală a sitului arheologic, pe o terasă neînundabilă pe malul stâng al Mureşului, la circa 120 metri înainte de intersectarea DJ 107C (strada Dumbrăviţei) cu Autostrada Sebeş-Turda (A10), pe partea dreaptă, pe sensul de mers spre Limba (fig. 1).

Criș, fazele I și III), neolitice mijlocii (Vinča, fazele A și B), respectiv un cimitir aparținând epocii bronzului mijlociu (cultura Wietenberg)⁷ (fig. 2; fig. 22).

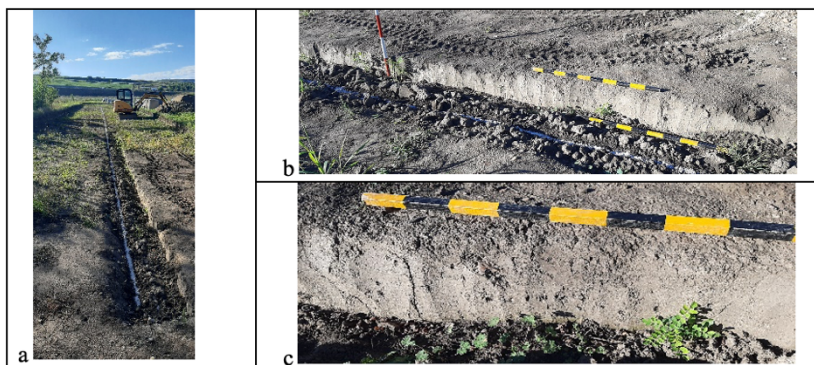
Cercetarea arheologică a fost efectuată în intervalul 17.09-20.09.2025, în baza *Autorizației de supraveghere nr 646/09.05.2025*, emis de Ministerul Culturii, respectiv a *Contractului de prestări servicii nr. 1050/29.07.2025*.

Fig. 2.1. Ridicarea topografică a sitului arheologic (1995) cu unitățile de cercetare din anii 1995-2001. Sectorul *Șesul Orzii* este la sud de DJ 107C și la vest de A10. Cu dreptunghiul roșu este indicată amprenta autostrăzii A10. Cu trapezul mov este indicată proprietatea Karaios.

⁷ M-M. Ciută, R. Totoianu, C. Șuteu, I.-C. Codrea, E. B. Ciută, B. Bobină, Al. Bărbat, „Considerații preliminare privind cercetările preventive din situl nr. 6, km. 6 + 050 – 7 + 050, din lotul 1 al autostrăzii Sebeș-Turda,” *Terra Sebus, Acta Musei Sabesiensis*, VIII (2016): 9-22; M-M Ciută, R. Totoianu, C. Șuteu, B. Bobină, I. Codrea, B. Ciută, Al. Bărbat, „Situl nr. 6 Lotul 1 Autostrada Sebeș - Turda (com. Ciugud, jud. Alba) campania 2016,” în *CCA* (București: 2017): 187-189; M-M Ciută, R. Totoianu, C. Șuteu, I. Codrea, B. Ciută, „Situl nr. 6 Lotul 1 Autostrada Sebeș - Turda (com. Ciugud, jud. Alba) campania 2017,” *CCA* (Cluj-Napoca: 2018): 195-211; M-M. Ciută, C. P. Quinn, R. Totoianu, „Radiocarbon data of funerary discoveries from middle Bronze Age in the Mureș Valley. The Wietenberg cemetery from Limba-Oarda de Jos (Alba county, Romania),” *Journal of Ancient History and Archaeology*, vol. 8, no. 2 (Cluj-Napoca: 2021): 5-13; M-M. Ciută, A. Tudorie, „New data about the ”Polychrome painted horizon” on the Early Neolithic of the Middle Mureș Valley,” *Journal of Ancient History and Archaeology*, vol. 11, no. 4 (Cluj-Napoca: 2024): 30-43; C.P. Quin, M-M. Ciută, „Chronological Modeling Demonstrates Short Use Of Middle Bronze Age Cemetery in Transylvania,” *Radiocarbon* (2025): 1-11.

La debutul supravegherii, practic la momentul deplasării în teren, s-a constatat îndepărtarea prealabilă, cel mai probabil mecanizată, a stratului superior al depunerilor arheologice (0,30-0,40 m), pe întreaga suprafață aferentă drumului de acces, pe axa căruia au fost realizate lucrările de canalizare⁸. Acesta conținea materiale arheologice deranjate de plug (0,30m) – arealul fiind utilizat sute de ani în scopuri agricole - dar a afectat și 0,10-0,20m (pe alocuri chiar 0,25m) de strat nederanjat anterior, în care se distingeau materiale arheologice (Fig. 3). Ca atare, la toate cotele înregistrate în raport trebuie adăugată această marjă de 0,40-0,50m, a stratului decapat mecanizat anterior (cu autogrederul).

Fig. 3. Situația în teren, pe amprenta investiției, la debutul cercetării. Trasarea axei șanțului (a) detalii din profilul obținut la decaparea arealului aferent proiectului și a șanțului canalizării (b-c).

A fost executat, conform proiectului, un șanț de 75 m lungime, 0,80 m lățime, la adâncimea medie de 1,80 m, în scopul amplasării conductelor PVC și a căminelor de vizitare (4 în total), din beton, aferente canalizării. Șanțul a avut orientarea generală nord-vest – sud-est. Au mai fost executate 4 ramificații laterale, de 6 x 0,40 x 2 m, perpendiculare (pe direcția est-vest), pentru guri de canal secundare. Suprafața totală afectată de proiect, cercetată arheologic a însumat 90 mp. Practic este vorba despre realizarea sistemului de canalizare aferent drumului de acces spre locuințele particulare proiectate a fi construite în acest areal.

⁸ Proprietarul Al. Karaios a confirmat faptul că el a efectuat, în regie proprie, această operațiune de îndepărtare a stratului deranjat de lucrările agricole (35-40 cm) pe întreaga suprafață a viitoarei căi de acces, iar pe traseul canalizării a mai executat un nivel de săpare (25-30 cm). Rezultă o realitate evidentă, care ne spune că practic 40-50 cm din nivelul superior al coloanei stratigrafice a fost îndepărtat, iar cotelor pe care le-am utilizat în decursul cercetării trebuie să li se adauge aceste valori.

A fost surprins stratul arheologic aferent locuirilor neolitice pe toată lungimea excavată, având grosimi cuprinse între 0,40 - 1,20 m. În stratigrafie, au fost surprinse două niveluri distincte de locuire: primul nivel de fază Vinča A (A2-A3), situat deasupra sterilului arheologic (galben loessoid), iar al doilea nivel Vinča B (A3-B1), deasupra primului, parțial afectat de lucrările prealabile de decopertare.

Au fost identificate și documentate 8 complexe de locuire: 7 de tip adâncit (bordeie, gropi – Cpx. 1 - Cpx. 7) și 1 locuință de suprafață (Cpx. 8). Dintre acestea 7 (Cpx. 1 - Cpx. 7) aparțin locuirii Vinča A, iar una (Cpx. 8) locuirii Vinča B. Complexele au fost documentate stratigrafic, prin săparea manuală, nivel cu nivel și documentarea contextuală, iar materialul arheologic a fost recuperat, în integralitate (în ciuda ritmului foarte rapid de desfășurare a săpăturii), fiind în curs de prelucrare.

În capătul de nord al proiectului, în cadrul primului cămin de vizitare, a fost constatată o stratigrafie simplă, în sensul în care stratul arheologic, brun-închis, se prezintă ca având circa 0,5m, sterilul arheologic, galben, conturându-se destul de sus (fig. 4) (realitate cunoscută din SVII/1997, când s-a constatat că spre marginea (fruntea) terasei, sterilul se ridică spre nivelul de călcare actual).

Fig. 4. Situația stratigrafică în căminul de vizitare 1, situat în extremitatea de nord.

În zona de capăt de nord, fiind și cea a accesului spre DJ 107C (Strada Dumbrăviței) proprietarul a ridicat cu circa 40 cm nivelul de acces, prin adăugarea de pietriș, vizibil în partea superioară a profilului rezultat (fig. 4), pentru egalizarea cu podețul construit peste rigolă.

La metrul 4,3, la distanța de 2,3 m de capătul sudic al căminului 1 de vizitare, pe ambele profiluri ale șanțului s-a conturat un complex adâncit (Cpx.1), cu pereții care coboară abrupt, care se adâncea în sterilul arheologic, având o lungime de cca. 2,2 m la bază și 2,50 m la deschidere. Adâncimea complexului este de 0,60 m de la nivelul de conturare, fundul său fiind drept (fig. 5). Materialele arheologice au fost recoltate integral, fiind cele care au făcut posibilă atribuirea complexului culturii Vinča, (faza A3) (fig. 6).

Fig. 5. Conturarea, pe profilul de est, a complexului 1, adâncit.

Fig. 6. Materiale ceramice aparținând culturii Vinča, faza A, din Cpx. 1.

În continuare, stratul de cultură evoluează constant spre sud, cu o grosime de 0,40-0.50m, având la bază sterilul arheologic. La metrul 8,10, pe ambele profiluri ale șanțului, de la adâncimea de 0,40 m. s-a conturat un nou complex adâncit, de dimensiuni mai mari, ușor de evidențiat datorită culorii distincte a pământului de umplură, cenușiu deschis și a materialelor

arheologice extrem de bogate. Complexul se adâncește cu circa 90-100 cm, pereții având o coborâre lină, iar fundul fiind drept pe o lungime de cca. 4,5 m. Lungimea la deschidere a complexului este de 5,60 m (fig. 7). Din umplutura sa, a fost recuperat un foarte bogat material arheologic, constând din ceramică, obiecte de mici dimensiuni (*smal finds*), resturi faunistice, fragmente de vatră fățuită în poziție secundară, râșnițe și fragmente de râșnițe. Materialul ceramic a dus la încadrarea complexului în faza A a culturii Vinča (fig. 8-9). În profilul de est, în zona dinspre extremitatea de sud, a fost surprinsă o râșniță de mari dimensiuni, din gresie, care, prin aspectul părții sale active, dovedește faptul că era utilizată la măcinarea rocilor ce conțineau pigmenți minerali de culoare roșie (ocru cu oxizi de fier), produsul râșnirii, sub forma unui praf fin, fiind utilizat la colorarea prin angobare a ceramicii (*blacktopped* sau pictura „Lumea Nouă”).

Fig. 7. Vedere asupra Cpx. 2, dinspre nord.

Fig. 8. Materiale speciale din Cpx. 2. Unelte din obsidian, unelte din os, amulete, fragmente de idoli antropomorfi, vase miniaturale, ceramică pictată, capace de vase prosopomorfe, ceramică *blacktopped*.

Fig. 9. Materiale speciale din Cpx. 2: Râșniță pentru prepararea coloranților minerali (a), amuletă din defensă de porc mistreț (b), lingură din ceramică, ceramică pictată de tip Lumea Nouă (c).

În continuare, stratul de cultură evoluează spre sud, având grosimea cuprinsă între 0,40-0,60 m. După căminul de vizitare nr. 2, la metrul 37, doar pe profilul de est s-a conturat un nou complex adâncit (Cpx. 3), de data aceasta având mai mici dimensiuni (fig. 10). Complexul coboară de la adâncimea de 50 cm, cu pereții destul de verticali, până la 1,50 m, fundul său prezentându-se sub forma a două alveolări. Deschiderea maximă la profilare este de cca. 1,50. Materialul ceramic, în cantitate destul de redusă, a făcut posibilă încadrarea în aceeași fază a culturii: Vinča A.

Fig. 10. Vedere asupra Cpx. 3.

În imediata apropiere, la metrul 39, s-a profilat, tot de la adâncimea de 0,50m, un nou complex adâncit, Cpx. 4, de mari dimensiuni, deschiderea maximă fiind surprinsă pe o lungime de 5,40 m. În adâncime, complexul a coborât până la 1,80 m, limita sa inferioară fiind profilată prin intermediul unei lentile de culoare neagră, de arsură. În profil, complexul s-a prezentat sub forma a trei profilări (compartimente) distincte (Cpx. 4a, 4b, 4c) (fig. 11).

Astfel de complexe compuse din mai multe compartimentări, respectiv mai multe gropi de locuire care se intersectează, au fost frecvent sesizate și cercetate în cadrul ampretei amprizei autostrăzii A10. Deși de foarte mari dimensiuni, cantitatea de materiale arheologice a fost una redusă - probabil deoarece complexul a fost abandonat înaintea utilizării sale ca zonă menajeră - aceasta a fost suficientă însă pentru a face posibilă încadrarea în aceeași fază a culturii: Vinča A (fig. 12).

Fig. 11. Cpx 4, vedere asupra profilului de est, dinspre nord-vest (a). Limita de sud a Cpx.4 (b).

Fig. 12. Materiale ceramice, unealtă din os și resturi faunistice din Cpx. 4.

La metrul 58,50, în limita de sud a Căminului de vizitare nr. 3, s-a profilat un nou complex adâncit de mai mici dimensiuni, Cpx 5, de la adâncimea de 0,60 m, având o lungime de cca. 1,50 m în zona fundului drept și 1,70 m la zona superioară (Fig. 13). Pământul din umplutura acestui complex a prezentat același caracter afânat, cu foarte multă cenușă în compoziție, cu materiale arheologice reprezentative pentru faza A a culturii Vinča.

Fig. 13. Vedere dinspre vest asupra Cpx. 5.

La metrul 68, tot pe profilul de est, s-a profilat un nou complex Cpx. 6, având pereții în coborîre ușoară, de la 0,70 pînă la 1,50 m, având deschiderea maximă de 2,40, iar lungimea fundului de 1,90 m.

Fig. 14. Vedere dinspre vest asupra Cpx. 6.

Materialele arheologice recuperate din acest complex, pledează pentru încadrarea în aceeași fază A a culturii Vinca, cu posibilitatea ca ea să aparțină unei sub faze mai timpurii (fig. 15).

Fig. 15. Materiale ceramice, valvă de *Unio Pictorum* și fragment de râșniță din Cpx. 6.

La metrul 77, pe profilul de est al Căminului de vizitare nr. 4, a fost surprins un nou complex adâncit: Cpx. 7., distins tot printr-un strat de arsură puternică la baza sa, cu o umplutură cenușie. Conturarea complexului este de la adâncimea de 1 m și se adâncește circa 70 de centimetri în sterilul arheologic reprezentat de același loess (fig. 16). Materialele din acest complex par să aparțină aceleiași faze, Vinča A, dar probabil unei sub faze mai timpurii în cadrul acesteia, probabil Vinča A2 (fig. 17-18).

Fig. 16. Vedere dinspre vest asupra Cpx. 7.

Fig. 17. Materiale ceramice și unealtă din corn de cerb, descoperite în Cpx. 7.

Fig. 18. Materiale ceramice descoperite în Cpx. 7.

În urma finalizării săpării șanțului principal, s-au executat cele scurte, laterale, perpendiculare. Primul șanț lateral (6 x 0,30 x 1,80 m.) executat pornind spre vest de la Căminul de vizitare nr. 4, nu a surprins nici un complex, dar a fost documentat stratul de cultură, cu materiale arheologice aparținând altor epoci, în poziții posibil secundare.

Astfel, a fost descoperit un fragment ceramic cu slip de culoare roșie, cu pictură cu alb, dispusă sub forma unor buline. Ceramica de bună calitate, neagră în spărtură, cu degresant vegetal, cu slip roșu pe ambele părți, aparține primei locuiri neolitice a sitului de la Limba-Oarda de Jos și celei mai vechi locuiri neolitice la nord de Dunăre: Cultura Precriș, sau Faza I -a a Culturii Starcevo-Criș, sau, cum este denumită mai recent de arheologii din Bulgaria: Cultura ceramicii roșii cu pictură albă (WRPP) (fig. 19). Prezența acestui fragment în acest punct, ridică o serie de discuții privind întinderea locuirilor Precriș – WRPP de la Limba-Oarda de Jos, spre sud și vest, în sectorul Șesul Orzii.

Fig. 19. Fragment ceramic Preciș (WRPP) față (a), verso (b).

De asemenea, în stratul acestei ramificații laterale a mai fost descoperit un fragment dintr-o căldare de lut (cu găuri de prindere interioare), specifice secolelor secolele X-XIII (fig. 20). Această locuire medievală a fost documentată și în cercetarea din anul 2004.

Fig. 20. Căldare de lut (cu găuri de prindere interioare).

În fine, la excavarea penultimului șanț lateral, cel care evoluează spre vest, de la căminul de vizitare nr. 2, la nivelul de călcare obținut în urma decopertării anterioare (repetăm faptul că circa 0,40 - 0,40 m au fost decapați cu autogrederul), a fost surprins un nou complex, aflat exact pe nivelul de călcare, care s-a prezentat sub forma unei platforme de chirpici ars, cu grosimi cuprinde între 4-8 cm (podină). Tot ceea ce se aflase deasupra acestei structuri fusese îndepărtat anterior, astfel că pe lungimea de circa 3 metri a fost demontată, pe lățimea de 30 centimetri. Cele câteva fragmente ceramice recuperate dintre fragmentele de podină, fac posibilă încadrarea locuinței de suprafață (Cpx. 8), în faza B a culturii Vinča, indicând numeroase analogii cu locuințe similare descoperite anterior, în campaniile anului 1996⁹ și a anilor 2016-2017¹⁰. Locuințele de suprafață sunt caracteristice ultimei locuiri neolitice din acest sit

⁹ M-M. Ciută, „O locuință de suprafață, aparținând ultimei locuiri neolitice din situl de la Limba-Oarda de Jos,” *Acta Musei Porolissensis*, XLV (2023): 61-78.

¹⁰ M-M. Ciută, R. Totoianu, C. Șuteu, I.-C. Codrea, E. B. Ciută, B. Bobină, Al. Bărbat, „Considerații preliminare privind cercetările preventive din situl nr. 6, km. 6 + 050 – 7 + 050, din lotul 1 al autostrăzii Sebeș-Turda,” *Terra Sebus, Acta Musei Sabesiensis*, VIII (2016): 9-22; M-M Ciută, R. Totoianu, C. Șuteu, B. Bobină, I. Codrea, B. Ciută, Al. Bărbat, „Situl nr. 6 Lotul 1 Autostrada Sebeș - Turda (com. Ciugud, jud. Alba) campania 2016,” *CCA* (București: 2017): 187-189; M-M Ciută, R. Totoianu, C. Șuteu, I. Codrea, B. Ciută, „Situl nr. 6 Lotul 1 Autostrada Sebeș - Turda (com. Ciugud, jud. Alba) campania 2017,” *CCA* (Cluj-Napoca: 2018): 195-211; M-M. Ciută, „O locuință de suprafață, aparținând ultimei locuiri neolitice din situl de la Limba-Oarda de Jos,” *Acta Musei Porolissensis*, XLV (2023): 61-78.

arheologic, de fază B a culturii Vinča. Sub platformă nu a mai fost surprins decât stratul de cultură, cu grosimea de 40 - 50 cm.

Fig. 20. Demontarea platformei (podina) pe traseul șanțului secundar

Fig. 21. Profilul de nord al șanțului secundar, cu platforma de chirpici ars prezentă la limita superioară.

În ultima unitate de cercetare, șanțul secundar spre este din Căminul de vizitare nr. 1, a fost confirmată situația cunoscută anterior, respectiv existența unui strat de cultură relativ constant, de 0,30-0,40 m, cu două niveluri distincte, ambele Vinča, care se află deasupra sterilului arheologic. Nu au fost surprinse complexe arheologice.

Toate elementele de stratigrafie și planimetrie descoperite au fost documentate prin fotografie și desen arheologic, la scară. Materialele arheologice au fost prelevate integral, depuse la Muzeul Municipal „Ioan Raica” din Sebeș, fiind în curs de prelucrare (spălare, curățare, restaurare, fotografiere, desenare, interpretare).

Concluzii

Cercetarea arheologică efectuată cu prilejul implementării proiectului „Elaborare DTAC – căi de comunicație, rețele și dotări tehnico-edilitare”, situat în localitatea Alba Iulia, Oarda de Jos, jud. Alba, str. Dumbrăviței, respectiv în cadrul sectorului *Șesul Orzii*, al sitului arheologic Limba-Oarda de Jos, a relevat existența unor consistente depuneri arheologice (strat, materiale și complexe de locuire), care confirmă (!) faptul că acest perimetru se caracterizează printr-o densitate deosebită de locuire din epoca neolitică, confirmând pe deplin faptul că în acest segment al terasei ne aflăm în zona centrală a sitului arheologic.

Fig. 22. Fotografia aeriană a amprenteii Autostrăzii A10, la finalul cercetării preventive din anul 2016. Se observă că cea mai mare densitate a complexelor de locuire este grupată la limita de vest a perimetrului, aflată în imediata vecinătate a proprietății Karaioș.

Realitățile arheologice surprinse în cadrul cercetării prilejuite de executarea canalizării din cadrul proprietății Karaios au confirmat faptul că în acest sector avem de a face cu o zonă deosebit de importantă a sitului arheologic, extrem de bogată în depuneri, cu o densitate maximă a complexelor și artefactelor arheologice¹¹. Această stare de fapt era previzibilă, pe baza datelor pe care le-am prezentat mai sus, bazate pe rezultatele cercetărilor anterioare, în special a cercetării preventive prilejuite de cercetarea amprizei Autostrăzii A10. Este evident faptul că cea mai mare densitate a complexelor de locuire a fost documentată spre extremitatea de vest a amprizei A10 (fig. 22). În consecință, vom notifica Primăria municipiului Alba Iulia cu privire la eroarea materială care apare în *Planul de Urbanism General* (PUG), respectiv asupra situației în care un important segment al sitului arheologic (limita de est a sectorului *Șesul Orzii*, lipită de limita de vest A10 Sebeș-Turda), nu apare ca fiind zonă protejată! Situația se impune a fi remediată în regim de urgență, pentru a evita și alte intervenții antropice care ar putea afecta integritatea depunerilor arheologice (fig. 23-24).

Fig. 23. Planul de Urbanism General al Municipiului Alba Iulia (a), situl arheologic Limba-Oarda de Jos și detaliu cu segmentul din sectorul de sit arheologic *Șesul Orzii*, care trebuie inclus în arealele cu regim de „**zonă protejată**”.

¹¹ Această situație a fost clar precizată și în studiile premergătoare cercetării preventive asupra amprizei Autostrăzii A10, când au fost publicate datele toponimice, topografice și ale sectorizării sitului arheologic: M-M. Ciută, „Precizări cu privire la topografia, toponimia și sectoarele complexului de așezări preistorice de la Limba-Oarda de jos (jud. Alba),” *Apulum*, XLV (Alba Iulia: 2009): 219-233; M-M. Ciută, „References regarding the topography, toponimy and the sectors of the archaeological complex of settlements from Limba-Oarda de Jos (Alba county),” *Acta Terrae Septemcastrensis*, VIII (Sibiu: 2009): 65-88.

